

scandalum, qui illam noverint; cap. inter egestas, de sent. & re iude. cap. per tuas; de sententia excommunicata, v. gratia quando lata est contra leges, & canones, c. 1. de sent. & re iude. cap. qui appellat, 2. q. 6. Item, si sententia condemnat hominem proper factum licitum, vel damnat ad faciendum aliquid inhoneum, & impossibile, tunc si hoc exprimitur in ipsa sententia, est nulla: at si in sententia explicetur factum illicetum, quia per falsos testes, & malitiam judicis tuit illi impositum, tunc non continet errorem ipsa sententia. & si non appellat, translatum rem iudicatam, quia valeret, dicto cap. per tuas, & ibi glossa cap. et qui appellat, 2. q. 6. Item, quando sententia lata est post appellationem legitimam, de qua constat, est nulla, d. r. per tuas. Item si non continet condemnationem, vel abolutionem, cum sit disquisita, d. r. si qui. Item quando sententia proferit ab eo, quem confat non esse iudicem, ut si ordinarius ferat sententiam contra exemptum, cap. nullus, de paroch. Item, quando iudex est suspensus, excommunicatus, vel interdictus, & simul denunciatus, cap. andromachus, 24. quies. Item quando datur contra legitimam privilegiam, cap. quantum de privilegio, item quando sententia datur contra ordinem iuris, qui est de subtilitate iudicij, & de quo si debet, statutum est in iure, ut sententia sit nulla. Hos casus refertur glossa e. inter egestas, de sent. & re iude. & c. per tuas, de sententia excommunicata, & cap. statutum, sed sic in 6. Sylvestri, ubi sententia, q. 5. ubi reliqui Simancas. Idem Sylvestris, dominus Villaldego, Joannem Lupum, Angel, verb. iudicium, num. 4. Armill, num. 5.

DUBIUM XI.

Quid sit procedere in iudicio simpliciter, & deplaro, sine figura, & strepitu.

R. Elpondetur plura esse, que de iure naturae, & positivo in iudicio processu fervenda sunt, quae late refert D. Anton, 3. p. tit. 9. cap. 16. & Simancas verbo litteris & verb. libellis. Hoc supposito nota, quod ita verba, simpliciter, & de pleno, sine figura, & strepitu iudicari, absque alla iuris solemnitate, aliquando ponuntur simul, aliquando vero seorsum, ut si tantum dicatur, agatur simpliciter, & de pleno. Quod hoc ergo, hinc sint variae sententiae: at verius est iuxta mentem D. Ant. probatores, in hoc sequentis audires, quod procedere sine figura iudicari, est non servare formam iudicij inducere a iure civili, sed tantum illam quae de iure naturali, & gentium necessaria est, & idem est procedere sine iuris solemnitate iuri. Simpleriter procedere, est procedere removendo dololas, & malitias prolationes, & exceptiones, servando simplicitatem canonicas. Sine strepitu iudicari, est procedere ferventi tangentibus, & removendo clamoribus garniturum partium, & Procuratorum, & Advocatorum, & omnes cavillationes, & dilaciones, & exceptiones frustulatorias, & superfluum testimoniū multitudinem, & removendo alia, quae licet debita sunt, sunt tamen accidentalia. De pleno procedure, dicunt aliqui est idem, quod procedere sine strepitu iudicari, itaut non tencatur iudex procedere pro tribunali, nec in foro, nec in loco publico judicare, nee servare alia, quae sunt de levi solemnitate, alia dicunt esse procedere cognoscendo, ac judicando veritatem sine solemnitatibus iuris, & non servato stilo iudiciorum. D. Anton, 3. p. titul. 9. cap. 5.

De Probatione.

DUBIUM XII.

Quae probatio in iudicio sit sufficiens.

Nota ex Sylvestri, & aliis verb. probatio, in principio, probationem esse rei dubia per aliqua media oftenionem. Est autem duplex, ut notar. 1. refut. 5. de refut. 2. verb. speciem, quedam plena, id est perfecta & sufficiens, quedam vero semiplena, id est semiperfecta. Plura vero sunt, quae plenam probationem faciunt, ut iudex possit ferre sententiam. Primum testes duo, vel tres omni exceptione majoribus (ut infra, ubi de testibus dicetur) cap. 2. 2. 3. 4. 5. 6. & 7. & instrumenta certa, & indubitate, cap. 8. 9. 10. ex. 6. & per scripturam liborum antiquorum reservatorum in custodia publica, & simili, cap. ad audiencem, & receptum, &c.

Secundo nota, probationes esse in triplici gradu certitudinis, & evidentia. Quedam est evidenterissima, que pro materia certissima, & indubitate in materia iuris fit, ut est illa, que sit per privilegia, & instrumenta clarissima, & indubitate, per plurimos, & probatissimos testes. Altera est evidens, que pro materia certa, & clara moraliter fit, ut illa, que sit per testes communes, & in numero sufficiens. Alii est minus evidens, ut est illa, que sit per concursum, & præsumptiones. Ita nota Sylvestri, verb. probatio, q. 1. ubi reliqui Simancas.

Lib. VI. Cap. III. Dub. XIV. XV.

integra, possit imponi aliqua pena dixi supra lib. 3. c. 1. dub. 12. per totum.

DUBIUM XIV.

Quae sint indicia sufficientia ad probationem faciendam.

1. Nota quod indicium est proprium vocabulum juris canonici, vel civilis, & medium quadam intelligentia veritatis elicendi ex aliqua singulari circumstantia insurgens. Unde idem est indicium, quod conjectura probabilitatis, 1. indicia, C. de rei vindic. Est autem triplex, quadam dictum leve, cui scilicet communiter contingit abesse veritatem, & si aliud non reperitur, est abiciendum. Aliud incircum est, quod probabile dicitur, & grave, & est illud, cui communiter contingit adesse veritatem, & vel vehementer movere animum ad aliquid credendum, vel probacionem facere, at in criminalibus non sufficit. Ita Bart. quem refert, & sequitur Sylvestri, inquisitio 1. q. 11. Ans. Gomez tom. 3. variar. cap. 12. num. 26. Idem Simancas, dicens id etiam esse verum in criminibus hereticis, lib. infinit. in novo, tit. 21. n. 2. referens glossam, Alex. Decimus, Joan. de Lignano, Matheo. Jean. Andr. Dominie, Villaldego, Joannem Lupum, Angel, verb. iudicium, num. 4. Armill, num. 5.

2. Secunda conclusio. In causis civilibus, que sunt in determinante testis perlonge, minus evidens probatio sufficit, quam alius ordinarius, v. gr. fama cum uno teste, aut presumptiones, & conjectura multas verisimiles ad idem tendentes, posse in causis civilibus fieri, & probacionem non facere, at in criminalibus non sufficit. Ita Bart. quem refert, & sequitur Sylvestri, inquisitio 1. q. 11. Ans. Gomez tom. 3. variar. cap. 12. num. 26. Idem Simancas, dicens id etiam esse verum in criminibus hereticis, lib. infinit. in novo, tit. 21. n. 2. referens glossam, Alex. Decimus, Joan. de Lignano, Matheo. Jean. Andr. Dominie, Villaldego, Joannem Lupum, Angel, verb. iudicium, num. 4. Armill, num. 5.

3. Tertia conclusio. Solum testimonium ejus, qui fuit participes in crimen, non sat est ad torturam, nisi alia quoque presumptive indicia urgant, 1. 4. C. de ques. c. ult. 2. 11. g. 3. 1. ult. tit. 7. lib. 2. legum for. Bart. Jafon, Hippol. Boerius, Blanca, quos refert, & sequitur Simancas num. 26. Sylvestri, verb. indicium, q. 3. Angel, num. 5. Armill, num. 6. Tabien, num. 4. & addunt hi Simancas id esse verum, sive interrogatio, sive sponte sua id testatus fuerit. Ratio, quia non est nullus omni exceptione major. Ex quo enim iudicio crimen suum fuisse est, est infamis, fatum infamia facta. Contrarium tener Anton. Gomez tom. 3. c. 12. num. 18.

4. Quarta conclusio. Confessio criminis extra iudicium dicta, sufficit ad corquendam reum, quia semiplena probacionem facit, Ita plures, quos refert, & sequuntur Anton. Gomez ubi supra, num. 8. Simancas num. 27. Sylvestri, verb. indicium, q. 3. Angel, num. 5. Armill, num. 6. Tabien, num. 4. & addunt hi Simancas id esse verum, sive interrogatio, sive sponte sua id testatus fuerit. Ratio, quia non est nullus omni exceptione major. Ex quo enim iudicio crimen suum fuisse est, est infamis, fatum infamia facta. Contrarium tener Anton. Gomez tom. 3. c. 12. num. 18.

5. Quinta conclusio. Confessio criminis extra iudicium dicta, sufficit ad corquendam reum, quia semiplena probacionem facit, Ita plures, quos refert, & sequuntur Anton. Gomez ubi supra, num. 8. Simancas num. 27. Sylvestri, verb. indicium, q. 3. Angel, num. 5. Armill, num. 6. Tabien, num. 4. & addunt hi Simancas id esse verum, sive interrogatio, sive sponte sua id testatus fuerit. Ratio, quia ideo venit ad torturam, quia confessionem revocat, sed dicit oportere probare errorum, intelligere cum Simancas, modo plene probatum sit tale crimen confessum esse. Limita etiam cum Antonio Gomez, & aliis, quos refert, modo in specie confessus sit crimen, ut occidi tamen hominem, feci tale furtum, feci in genere, ut occidi hominem, furtus sum. Item modo confessionem non revocaverit: licet Julius Clares supra, hanc limitationem reprobet, eam tamen ponit Albert, de auctor, cathol. q. 24. num. 22. & dicit non teneri probare errorum, & refert Bald. Felin, & Innocentius.

6. Sexta conclusio. Infama non sat est ad torturam. Ita Simancas plures refert, & probant num. 36. Sylvestri, q. 4. Angel, num. 4. Armill, num. 5. Tabien, num. 3. Gregor. Lopez 1. 26. tit. 1. p. 7. ver. presumptiones, licet contrarium sententiam tenent plures, quos refert, & sequitur Ans. Gomez num. 10. quam sententiam dicit Simancas num. 37. tunc tandem veram esse, quando reus vilis, & infamatus est, & fama ora sit a vice digna, legitime probata.

7. Septima conclusio. Secundum plures fuga post admissionem criminis ante accusationem est sufficiens ad torturam, secum accusatum est. Ita plures, quos refert, & sequuntur Ans. Gomez num. 10. Dicit tamen Simancas num. 39. non esse hoc omnino verum, sed relinquendam judicis arbitrio ex variis personarum, & rerum circumstantiis.

8. Octava conclusio. Duo indicia levia constitutum unum sufficiens ad torturam. Ita Bart. quem refert, ac sequitur Sylvestri, verb. indicium, q. 2. Tabien, num. 1. Alio sunt etiam indicia sufficiencia, do quibus latissime Ans. Gomez, & Simancas, ubi supra, ubi plura de hac re.

9. Nonna conclusio. Aliqua persona prohibita sunt torqueri, scilicet minor 14. annis, nisi levi aliquo tormento ad terrorem. Item senex, qui propter decrepitudem non potest pati torturam, nisi levi aliquo tormento, ut minor. Item Doctor, miles, decurio, & omnes eorum detinendentes. Item confliti in magna dignitate. Item nobilis, id est titulus. Item mulier pregnans, quandiu pregnans est, 1. indicium, ff. de ques. c. 1. tit. 30. p. 7. Hec docet Simancas lib. infinit. in novo, titul. 6. num. 62. & 62. num. 12. 14. 15. & 23. 24. 25. & ut docet ibi, talia indicia debent esse probata per duos testes, Anton. Gomez tom. 3. var. refol. c. 13. num. 1. 2. & 7. cum innumeris Jurisperitis, quos ibi refert. Et quod requiriatur semiplena probatio; & sufficiens unus testis dictus, docet etiam Sylvestri, verb. indicium, num. 3. & verb. tortura, ubi Armill, num. 1. & verb. indicium, num. 2. Tabien, ibi, num. 1. Angel, num. 2. & identi. ditiponit 1. 3. tit. 30. part. 7. & 1. tit. 31. part. 3.

10. Undevigesima conclusio. Duo indicia levia constitutum unum sufficiens ad torturam. Ita Bart. quem refert, ac sequitur Sylvestri, verb. indicium, q. 2. Tabien, num. 1. Alio sunt etiam indicia sufficiencia, do quibus latissime Ans. Gomez, & Simancas, ubi supra, ubi plura de hac re.

11. Octaua conclusio. Aliqua persona prohibita sunt torqueri, scilicet minor 14. annis, nisi levi aliquo tormento ad terrorem. Item senex, qui propter decrepitudem non potest pati torturam, nisi levi aliquo tormento, ut minor. Item Doctor, miles, decurio, & omnes eorum detinendentes. Item confliti in magna dignitate. Item nobilis, id est titulus. Item mulier pregnans, quandiu pregnans est, 1. indicium, ff. de ques. c. 1. tit. 30. p. 7. Hec docet Simancas lib. infinit. in novo, titul. 6. num. 62. & 62. num. 12. 14. 15. & 23. 24. 25. & ut docet ibi, talia indicia debent esse probata per duos testes, Anton. Gomez tom. 3. var. refol. c. 13. num. 1. 2. & 7. cum innumeris Jurisperitis, quos ibi refert. Et quod requiriatur semiplena probatio; & sufficiens unus testis dictus, docet etiam Sylvestri, verb. indicium, num. 3. & verb. tortura, ubi Armill, num. 1. & verb. indicium, num. 2. Tabien, ibi, num. 1. Angel, num. 2. & identi. ditiponit 1. 3. tit. 30. part. 7. & 1. tit. 31. part. 3.

12. Undevigesima conclusio. Aliqua persona prohibita sunt torqueri, scilicet minor 14. annis, nisi levi aliquo tormento ad terrorem. Item senex, qui propter decrepitudem non potest pati torturam, nisi levi aliquo tormento, ut minor. Item Doctor, miles, decurio, & omnes eorum detinendentes. Item confliti in magna dignitate. Item nobilis, id est titulus. Item mulier pregnans, quandiu pregnans est, 1. indicium, ff. de ques. c. 1. tit. 30. p. 7. Hec docet Simancas lib. infinit. in novo, titul. 6. num. 62. & 62. num. 12. 14. 15. & 23. 24. 25. & ut docet ibi, talia indicia debent esse probata per duos testes, Anton. Gomez tom. 3. var. refol. c. 13. num. 1. 2. & 7. cum innumeris Jurisperitis, quos ibi refert. Et quod requiriatur semiplena probatio; & sufficiens unus testis dictus, docet etiam Sylvestri, verb. indicium, num. 3. & verb. tortura, ubi Armill, num. 1. & verb. indicium, num. 2. Tabien, ibi, num. 1. Angel, num. 2. & identi. ditiponit 1. 3. tit. 30. part. 7. & 1. tit. 31. part. 3.

13. Undevigesima conclusio. Aliqua persona prohibita sunt torqueri, scilicet minor 14. annis, nisi levi aliquo tormento ad terrorem. Item senex, qui propter decrepitudem non potest pati torturam, nisi levi aliquo tormento, ut minor. Item Doctor, miles, decurio, & omnes eorum detinendentes. Item confliti in magna dignitate. Item nobilis, id est titulus. Item mulier pregnans, quandiu pregnans est, 1. indicium, ff. de ques. c. 1. tit. 30. p. 7. Hec docet Simancas lib. infinit. in novo, titul. 6. num. 62. & 62. num. 12. 14. 15. & 23. 24. 25. & ut docet ibi, talia indicia debent esse probata per duos testes, Anton. Gomez tom. 3. var. refol. c. 13. num. 1. 2. & 7. cum innumeris Jurisperitis, quos ibi refert. Et quod requiriatur semiplena probatio; & sufficiens unus testis dictus, docet etiam Sylvestri, verb. indicium, num. 3. & verb. tortura, ubi Armill, num. 1. & verb. indicium, num. 2. Tabien, ibi, num. 1. Angel, num. 2. & identi. ditiponit 1. 3. tit. 30. part. 7. & 1. tit. 31. part. 3.

14. Undevigesima conclusio. In his casibus potest reus iterum torqueri, scilicet si evidenteribus argumentis opprimitur, si nova indicia superveniant, si criminis obiectum sit atrocium, & indicia indubitate; si reus non fuerit sufficiens tortu. Hec habentur 1. 4. tit. 30. p. 7. docentque aliqui, quos refert, & sequitur Simancas, num. 73. & 76. ubi cum aliquibus addit plus quam bis namquam torqueuidum esse.

15. Undevigesima conclusio. In his casibus potest reus iterum torqueri, scilicet si evidenteribus argumentis opprimitur, si nova indicia superveniant, si criminis obiectum sit atrocium, & indicia indubitate; si reus non fuerit sufficiens tortu. Hec habentur 1. 4. tit. 30. p. 7. docentque aliqui, quos refert, & sequitur Simancas, num. 73. & 76. ubi cum aliquibus addit plus quam bis namquam torqueuidum esse.

16. Ultima conclusio. Secundum plures fuga post admissionem criminis ante accusationem est sufficiens ad torturam. Ita plures, quos refert, & sequuntur Ans. Gomez num. 10. Dicit tamen Simancas num. 39. non esse hoc omnino verum, sed relinquendam judicis arbitrio ex variis personarum, & rerum circumstantiis.

17. Septima conclusio. Duo indicia levia constitutum unum sufficiens ad torturam. Ita Bart. quem refert, ac sequitur Sylvestri, verb. indicium, q. 2. Tabien, num. 1. Alio sunt etiam indicia sufficiencia, do quibus latissime Ans. Gomez, & Simancas, ubi supra, ubi plura de hac re.

18. Octaua conclusio. Aliqua persona prohibita sunt torqueri, scilicet minor 14. annis, nisi levi aliquo tormento ad terrorem. Item senex, qui propter decrepitudem non potest pati torturam, nisi levi aliquo tormento, ut minor. Item Doctor, miles, decurio, & omnes eorum detinendentes. Item confliti in magna dignitate. Item nobilis, id est titulus. Item mulier pregnans, quandiu pregnans est, 1. indicium, ff. de ques. c. 1. tit. 30. p. 7. Hec docet Simancas lib. infinit. in novo, titul. 6. num. 62. & 62. num. 12. 14. 15. & 23. 24. 25. & ut docet ibi, talia indicia debent esse probata per duos testes, Anton. Gomez tom. 3. var. refol. c. 13. num. 1. 2. & 7. cum innumeris Jurisperitis, quos ibi refert. Et quod requiriatur semiplena probatio; & sufficiens unus testis dictus, docet etiam Sylvestri, verb. indicium, num. 3. & verb. tortura, ubi Armill, num. 1. & verb. indicium, num. 2. Tabien, ibi, num. 1. Angel, num. 2. & identi. ditiponit 1. 3. tit. 30. part. 7. & 1. tit. 31. part. 3.

19. Undevigesima conclusio. In his casibus potest reus iterum torqueri, quando reflectetur se videlicet actum, fecit sibi tantum reflectetur indicium. Sylvestri, Angel, Armill, Tabien, verb. indicium, num. 3. citatis, Ans. Gomez numer. 18. Item sufficiet dictum unus testis, quia reus efficit vir bonum, & enim talis est, est neccesse alii etiam indicia probentur. Ita Simancas num. 23. citans plures Jurisperitos.

20. Tertio notat, non statim, ubi semiplena probatum est delictum, venendum esse ad torturam, sed dandum co.

piam reo, & ei concedandam dilationem, ut se defendat. Quod si defecerit reus in defensione, damnandus est tortu. & sententia est reo intimanda, ut appetat, si lib. buerit, & appellatio concedenda, nisi manifestè frivola sit. Simancas plures citans à num. 16. ad 20.

21. Secunda conclusio. Regulariter ad torturam plura requiruntur indicia: at potest unum esse tam vehemens ut sufficiat, ut si inventus inventus est cum somnante in loco secreto apud peccandum, &c. Ita plures Jurisperitos, quos refert, & sequitur Sylvestri, verb. indicium, q. 2. Angel, Tabien, ibi, num. 1. Armill, num. 2. & patet, quia illa quando unum indicium valet pro semiplena probatione.

22. Tercia conclusio. Non hic judicis arbitrio relinquit, ut unum sufficiat indicium, & que indicia sunt sufficientia ad torturam. Sylvestri, Angel, Tabien, ibi, num. 1. Armill, num. 3. Gregor. Lopez 1. 26. Tit. 1. p. 7. ver. presumptiones, citans Bartol. & Bald. Simancas num. 22.

23. Quarta conclusio. Solum testimonium ejus, qui fuit participes in crimen, non sat est ad torturam, nisi alia quoque presumptive indicia urgant, 1. 4. C. de ques. c. ult. 2. 11. g. 3. 1. ult. tit. 7. lib. 2. legum for. Bart. Jafon, Hippol. Boerius, Blanca, quos refert, & sequitur Simancas num. 26. Sylvestri, verb. indicium, q. 3. Angel, num. 5. Armill, num. 6. Tabien, num. 4. & addunt hi Simancas id esse verum, sive interrogatio, sive sponte sua id testatus fuerit. Ratio, quia non est nullus omni exceptione major. Ex quo enim iudicio crimen suum fuisse est, est infamis, fatum infamia facta. Contrarium tener Anton. Gomez tom. 3. c. 12. num. 18.

24. Quarta conclusio. Confessio criminis extra iudicium dicta, sufficit ad corquendam reum, quia semiplena probacionem facit, Ita plures, quos refert, & sequuntur Anton. Gomez tom. 3. var. c. 13. num. 18. Simancas num. 27. Sylvestri, verb. indicium, q. 3. Angel, num. 5. Armill, num. 6. Tabien, num. 4. & addunt hi Simancas id esse verum, sive interrogatio, sive sponte sua id testatus fuerit. Ratio, quia ideo venit ad torturam, quia confessionem revocat, sed dicit oportere probare errorum, intelligere cum Simancas, modo plene probatum sit tale crimen confessum esse. Limita etiam cum Antonio Gomez, & aliis, quos refert, modo in specie confessus sit crimen, ut occidi tamem hominem, feci tale furtum, feci in genere, ut occidi hominem, furtus sum. Item modo confessionem non revocaverit: licet Julius Clares supra, hanc limitationem reprobet, eam tamen ponit Albert, de auctor, cathol. q. 24. num. 22. & dicit non teneri probare errorum, & refert Bald. Felin, & Innocentius.

25. Quinta conclusio. Infama non sat est ad torturam. Ita Simancas plures refert, & probant num. 36. Sylvestri, q. 4. Angel, num. 4. Armill, num. 5. Tabien, num. 3. Gregor. Lopez 1. 26. tit. 1. p. 7. ver. presumptiones, licet contrarium sententiam tenent plures, quos refert, & sequitur Ans. Gomez num. 10. quam sententiam dicit Simancas num. 37. tunc tandem veram esse, quando reus vilis, & infamatus est, & fama ora sit a vice digna, legitime probata.

26. Sexta conclusio. Secundum plures fuga post admissionem criminis ante accusationem est sufficiens ad torturam, secum accusatum est. Ita plures, quos refert, & sequuntur Ans. Gomez num. 10. Dicit tamen Simancas num. 39. non esse hoc omnino verum, sed relinquendam judicis arbitrio ex variis personarum, & rerum circumstantiis.

27. Septima conclusio. Duo indicia levia constitutum unum sufficiens ad torturam. Ita Bart. quem refert, ac sequitur Sylvestri, verb. indicium, q. 2. Tabien, num. 1. Alio sunt etiam indicia sufficiencia, do quibus latissime Ans. Gomez, & Simancas, ubi supra, ubi plura de hac re.

28. Octaua conclusio. Aliqua persona prohibita sunt torqueri, scilicet minor 14. annis, nisi levi aliquo tormento ad terrorem. Item senex, qui propter decrepitudem non potest pati torturam, nisi levi aliquo tormento, ut minor. Item Doctor, miles, decurio, & omnes eorum detinendentes. Item confliti in magna dignitate. Item nobilis, id est titulus. Item mulier pregnans, quandiu pregnans est, 1. indicium, ff. de ques. c. 1. tit. 30. p. 7. Hec docet Simancas lib. infinit. in novo, titul. 6. num. 62. & 62. num. 12. 14. 15. & 23. 24. 25. & ut docet ibi, talia indicia debent esse probata per duos testes, Anton. Gomez tom. 3. var. refol. c. 13. num. 1. 2. & 7. cum innumeris Jurisperitis, quos ibi refert. Et quod requiriatur semiplena probatio; & sufficiens unus testis dictus, docet etiam Sylvestri, verb. indicium, num. 3. & verb. tortura, ubi Armill, num. 1. & verb. indicium, num. 2. Tabien, ibi, num. 1. Angel, num. 2. & identi. ditiponit 1. 3. tit. 30. part. 7. & 1. tit. 31. part. 3.

29. Undevigesima conclusio. Aliqua persona prohibita sunt torqueri, scilicet minor 14. annis, nisi levi aliquo tormento ad terrorem. Item senex, qui propter decrepitudem non potest pati torturam, nisi levi aliquo tormento, ut minor. Item Doctor, miles, decurio, & omnes eorum detinendentes. Item confliti in magna dignitate. Item nobilis, id est titulus. Item mulier pregnans, quandiu pregnans est, 1. indicium, ff. de ques. c. 1. tit. 30. p. 7. Hec docet Simancas lib. infinit. in novo, titul. 6. num. 62. & 62. num. 12. 14. 15. & 23. 24. 25. & ut docet ibi, talia indicia debent esse probata per duos testes, Anton. Gomez tom. 3. var. refol. c. 13.

De Inquisitione.

D U B I U M X V I .

Quid, & quotuplex sit inquisitio.

Nota primo, quod inquisitio est investigatio criminis, vel peccatoris occulti, qua sit ad Prelato, vel iudice. Differat autem ab accusatione, & denunciatione, quia inquisitio pertinet ad Prelatos, & iudices, quibus ex officio incumbit peccata inquirere ad puniendum, vel impedire, & potest fieri per iudices Ecclesiasticos, vel sacerdotes; in pluribus tamen casibus per illos, quia ius civile plura permitit delicta, quam canonicum, ut late probat *Navar.* c. inter verba, coroll. 26. n. 66.

Secunda nota, quod duplex est inquisitio, scilicet generalis, & specialis: illa est, per quam superioris in locis suis subjectis inquirunt in genere, a summa delicta, & peccata, & ac sunt aliqui delinquentes abhuc hoc, quod explicit per se in particulari, vel crimen: inquisitio specialis est, quia inquiritur de aliquo peccato in particulari, quinam illud perpetraverit, vel de aliquo peccatore in particuli, in alio crimina admiserit. Et licet iurisconsulti alias divisiones de hoc tradant, at sub hac comprehenduntur, quam vocant generalissimum, quo de tota provincia inquiritur, nos generaliter dicimus; & quam vocare mixtam ex generali, & speciali, ut quia inquisitio de delicto determinato, & per se in genere, nos hanc specialiter dicimus. Hanc divisionem flatuunt *Panorm.* c. qualiter, et 2. de accus. *Sylvest.* vero inquisitio, 6. 1. ubi & ceteri *Sannita.* *Sotus* de *figlio*, membr. 2. g. 6. *D. Anton.* 3. p. tit. 9. c. 6.

Tertio nota, inquisitione posse fieri ad triplicem formam. Primo ad puniendum peccatorum proper bonum publicum. Secundo ad impedendum aliquam mala, ne sequatur. Tertio ad impediendum, ne indigni ad Ordines, vel dignitates promovantur. *Glossa* dicit, c. qualiter, *Syl.* ubi *supra*, 9. 4. *Sotus* ubi *supra*.

Quarto nota, duplicitate moveri iudicem ad inquisitionem faciendam, scilicet vel ex officio suo, & proprio motu, propter generalem obligationem, quam ex officio habet ex denunciatione aliquis officialis publici, ut promotoris, vel privatus personae, c. cum operent, de accus. *Syl.* verb. inquisitio, 6. 1. *Glossa* ubi *supra*, quia bene notat denunciatorem in via inquisitionis non esse accusatorem; quia non compellit iudicem, sed eius officio relinquit, nec aliquando probare tenetur, & sic quando dicitur, in via inquisitionis est accusatorem, vel intelligitur de denunciatione, vel jam cellulae inquisitionis viam, & transflue in accusationem.

D U B I U M X V I I .

An necessarium sit ad inquisitionem de aliquo delicto faciendum procedere infamiam, vel sat sunt indicia.

In hac re certum est, quod quando inquisitio est generalis, non de aliquo delicto, nec de aliquo peccatore in particulari, non est necessaria infamia, sed potest iudex ex officio suo nisi accusatore, & denunciatore inquirere de aliquibus delictis, & delinquentibus, et quibus possint secundum ius denunciare; ut testificari. *Pater.* congruit, & *l. praf.* ff. de offe. *praf.* & c. 1. de offe. *ord.* c. placuit, & c. relata, 1. q. 1. Ita *Sotus*; *de finit.* tit. 44. n. 7. *Ant. Gom.* tom. 3. var. 1. n. 49. vers. item *principaliter*. *Nas.* 6. inter verba, coroll. 62. n. 654. *summum Lat.* & *Hisp.* c. 18. n. 53. *Syl.* inquisitio, 1. q. 4. d. 3. *Tab. ibi*, in *princ.* *Armill.* n. 1. *Ang.* n. 1. *Sotus* 1. 5. de *inf.* 9. 6. artic. 2. *concl.* 5. & *lib.* de *secreti* membr. 2. quaf. 6. *dub.* *ult.* *concl.* 2. *Panorm.* c. qualiter, et 2. n. 11. de *accus.* Ratio, quia inquisitio generalis non fit ad partis petitio-
nem, sed etiam ex officio tenetur Prelatus singulis annis facere, ut habetur c. cum venerabilis, de confab. & *C. Romana*, codem iii. in 6. & docet *Syl.* *Panorm.* *Tab.* *ibidem*.

2 Verum de inquisitione particulari est difficultas, & probo non requiri infamiam: nam si Petrus denunciat superiori ut patri, & potest secretae monitione rebellis extirpare, potest superior, si duo sint dehinc testes, ipsum convincere, ac demum punire, ut supra dictum est, & tamen iste laborat infamia: ergo. Duplex est sententia.

Prima tenet sat esse infamiam, vel indicia urgentia, & manifesta ad inquisitionem specialiter. Huic sententiae videatur adherere *D. Thom.* 2. 2. 9. 69. art. 2. corp; ubi dicit sufficiere infamiam, vel indicia manifesta ad procedendum contra aliquem, & tenet expresse *Sotus* 1. 5. de *inf.* 9. 6. art. 2. *concl.* 5. & *vers.* hoc de infamia; & lib. de *secreti* membr. 2. 9. 6. dub. 2. *vers.* quaf. quia quis arguit, *Alej.* c. 1. de offe. *ord.* n. 22. *Greg.* *Lopez* 1. 2. p. 3. tit. 17. *vers.* *stilo* & 1. 3. *vers.* aff. *com.* *Ant. Gom.* *ibid.* 3. var. c. 1. n. 49. notat *Bart.* l. congruit, ff. de offe. *praf.* n. 3. *Angel.* *pract.* malicio-
sum, in parte *rama publica*, col. 1. *Fadat.* vero *judex*.

3 Secunda a sententia tenet non sufficiere indicia, sed regi-
fi infamiam. Sit

D U B I U M X V I I I .

An sit de jure naturali, vel divino, ut ad in-
quisitionem non procedatur absque infamia.

Qued sit de jure divino, videtur probare auctoritas Scripturae, quas c. qualiter, afferat ad hoc pro-
bandum, ut dixi *dub.* *precedens*. Quod vero sit de
jure naturali, videtur probare ratio ibi allata, scilicet ju-
dicem non posse procedere sine accusatore, cum sit quasi
justitia animata, quia ius inter duos confidere debet,
& tenet *Navar.* lib. 1. de *refut.* cap. 4. num. 159.

2 Sit conclusio. Licet valde consonum sit iuri naturali divino, ut ad inquisitionem non procedatur absque infamia: ut proprium iure est de jure humano. Patet, quia nullum est talis praecipuum in facies litteris, & tellimonia tantum explicant factum divinum conformem rationem naturali. Nec ratio etiam concludit, quia posset lex ex iusta causa flatuere, ut testimonium diuorum, vel trium vicem gerere accusatoris, sicut id statutum de infamia. Ita *Sotus* membr. 2. de *secreti*, 9. 6. dub. 2. *Navar.* cap. inter verba, coroll. 26. n. 587. & nonnulli recentiores docti. Hinc intetur cum *Sotus*, postle Papam in Ecclesia, & Principem in furo pro magna causa flatuere, ut ubi sunt duo testes, inquisitor, & c. ut si essent frequentissimi criminis, vel gravissimum factus: *al. Prelatis*, & *juridicibus inferioribus* nullo modo licet, nisi in *casibus* expressè exceptis à lege, de quibus *dubio sequenti*. Item in-*terdictum* contrudicere posse induc oportet; sic *prædicti juniores*,

D U B I U M X I X .

An sint aliqui casus excepti in iure, in quibus
non sit necessarium procedere infamiam ad
inquisitionem.

Nota aliquis casus esse huiusmodi, quos refert *Bart.* 1. 2. *l. si publico*, & num. 7. ff. ad leg. *Inl.* de adult. & *Ant. Gom.* tom. 3. var. c. 1. n. 49. *vers.* 1. *Art.* 2. Sed non explicari hi Doctores posse in his procedi absque infamia, sed posse in iure inquiri. At *Ant. Gom.* aperte innuit posse inquiri absque infamia; nam prius refert illos casus in quibus potest inquiri, & tandem num. 49. notat, 9. concludit, in omni delicto posse inquiri præcedente infamia. Unde docere videtur, in *casibus* ibi relatis posse etiam absque infamia: casus vero illi, in quibus absque infamia procedi potest, sunt sequentes.

2 Primus casus est, quando in iustitia non intenditur condemnatio, vel pena inquisiti, sed evitatio erroris, ut damnum, ut cuius inquinatur merita persona, ne indigetur assumatur ad ordinem, vel beneficium, vel ne conformatur, vel impedimenta matrimonii, ne inhabiles contrahant, cap. cum in multis, & cap. cum dilectis, de elect. cap. fin. de clandest. despont. Hic casus certus est, & illum doct. *Sotus* 4. 9. 6. *concl.* 3. *caſu* 1. *Syl.* inquisitio 1. q. 4. dicit. 3. *Tab. ibi*, in *princ.* *Angel.* numero 1. *Ar- mil.* numer. 1. *Navar.* cap. inter verba, coroll. 62. numero 663. *Panorm.* c. qualiter, el. 2. de accus. num. 11. ubi notat *Glossa Panorm.* verb. inquisitio, quod licet contra jam promotum non possit procedi absque infamia, ut dixi *dub.* 17. *concl.* 4. at contra promovendum potest, ut docent etiam *Ant. Innocent.* *Jean. Andre.* & *Panorm.* cap. 10. de *pe- nali*.

3 Secundus casus est quando quis proprium crimen fatus est; tunc enim potest absque infamia procedi. Sic *Syl.* inquisitio 1. quaf. 4. citans *Archidiacorum*, & *Angel.* de *Perfiso*, *Tab. ibi*, in *princ.* *D. Anton.* 3. part. tit. 9. cap. 7. *l.*

4 At hic casus non sibi certus, atque ita *Sotus* ubi *supra*, *caſu* 2. dicit esse intelligendum, quando quis in publica, coram multis crimen proprium confutetur: nam si coram, vel in dubio, vel etiam coram Prelato, lapidetur subdit litteras, quibus proprium fateretur crimen, non ideo potest inquirere, sed tantum fraternaliter corriger.

5 Ceterum in hoc caſu duas conclusiones tenenda-
sunt:

Prima conclusio. Quando confessio coram Prelato, vel coram aliis est extrajudicialis, vera est sententia *Sotus*, scilicet requiri, ut possit inquiri, ut falso fuerit coram multis: nec etiam id sufficit, nisi inde oborta esset infamia, tunc enim posset inquiri, non ratione confessio, sed ratione infamia. Sic *Nav.* coroll. 62. numero 671.

Seconda conclusio. Si confessio illa esset judicialis, sufficeret, licet non ficeret coram multis. Ratio, quia ta-
lis confessio notorium facit, ut supra dictum est: at no-

torietas, cum plus sit, quam infamia, sufficit ad iugis-
tendum. *Navar.* ibi numero 671. nec est contra *Sotum*,
qua clara loquitur *Sotus* de confessione extrajudiciali.
Hoc limitat *Navar.* ibi, numero 673, nisi tormentorum
metu, vel ob detentionem carceris infamia facta esset:
non enim talis confessio sat esset, nisi post ratificata el-
set.

6 Tertius casus, quando iudex procedit non ad iustigationem alterius, sed ex merito officio, sive voluntarie, sive ex officiis necessitate coactus. *Syl.* d. 9. 4. dicit. 2. *Tab.* verba, inquisitio, in princ. & verb. inquisitio, num. 7. *D. An-*
ton. ubi *supra*, *Bart.* ubi *supra*, & communis, ut tellatur *Navar.* ibi *infra*.

7 At hic casus falsus est, licet enim tunc iudex possit inquirere generaliter, at non specialiter, alias omnia delicta, quantumvis occulte, possint etiam per inquisitionem indagari, & puniri: posset enim ex merito officio juxta procedure. *Si Navar.* ubi *supra*, num. 63. & 674. *Ant.* Gomez tom. 3. c. 1. num. 49. notat 9.

8 Quartus casus est, quando iudex, vel Prelatus in iustitia generali competit aliquos esse delinquentes, potest tunc ad speciale inquisitionem descendere sine infamia. Patet, quia alias frustre fieret inquisitio generalis quadam aliquia delicta. Ita tenet *Navar.* citans *Arelium*, dicens esse commune Jurisperitorum placitum, coroll. 61. num. 648. Idem dicens esse generaliter totius orbis confutendum coroll. 62. num. 677. & 678. Idem *Bart.* ubi *supra*, *Art.* *Gomez* ubi *supra*, *vers.* item *principaliter*, referens plures, & *D. Anton.* ubi *supra*, a. 2. *Sylvester* inquisitio 1. 9. 2. *Sec Bartolus*, *Sylvester*, *D. Ant.* & *Ant. Gomez* non expressè dicunt, non requiri tunc infamiam ad inquisitionem specialiter, sed dicunt non posse Prelatum per ea, quae inveniuntur in inquisitione generali, punire delinquentem, sed flatim venientem esse ad speciale, ubi sententiam positam inveniunt.

9 At probabilis est, non posse tunc inquirere specialiter, etiam delictum probari posse, nisi de illo esset infamia, vel esse in damnum aliquius, ut post dicat. Ratio, qui cap. qualiter inquisitio, & cetera generaliter docent requiri infamiam, & talis exceptio nullo iure probatur. Item qui si facile de omnibus delictis posset specialiter inquirere, incipiendo a generali inquisitione. Sic *Perfiso*, quem refert *Navar.* Idem *Sotus* ubi *supra*, *caſu* 5. ubi ad-
dit, quod si flagitio repertus in generali inquisitione esset Prelatus, privari posset officio, propter periculum regimini.

10 Quintus casus est propter incidentem cognitionem, ut si iudex inquiriendo unum crimen detegit aliud, potest ex illo inquirere. Hunc casum limitat *Sotus* ubi *supra*, *caſu* 4. dummodo delictum, quod inventus sit circumstantia illius, quod cognoscit iudex: ut si quis iudex inquirat de concubinatu famoso, & incidenter novit, concubinam esse moniale, vel confanguineam, potest inquirere de illa circumstantia. Item, quando peccata ita sunt an-
nexa, ut unum sit indicium alterius, vel non sit perfectè sine alio, ut si quis sit infamatus de homicidio, & inveniatur cadaver spoliatum, inquiri potest an spoliaverit. Si tamen crima sunt omnia disparata, tunc incidentis cognitioni occulti criminis non dat jus inquirendi, ut si quis inquirit de concubinata, inveniatur occultus infamia procedi potest, sunt sequentes.

11 At vero *Navar.* d. coroll. 62. num. 675. & 676. te-
tum, quod licet crimen sit omnino disparate, potest iudex, si inquirendo unum crimen detegit aliud, de illo inquirere, & dicit eis communem Jurisperitorum sententiam, & probat ex l. quod existandi; C. de condic. ob turp. & l. pen-
ult. C. si adversus libert. ubi jubetur iudex, ut si inqui-
rens debito pecuniarium inveniat aliud delictum, illud puni-

12 Sed probabilis est prior sententia; quia iura canonicae expresse docent, & est nimis conforme iuri divino, & naturali, ut inquisitio non sit, nisi de illis criminibus, que infamia laborant: ergo ab hoc non est recedendum ab ipso expreso textu: sed huiusmodi non sunt le-
ges, quas refert *Navar.* quia debent intelligi juxta ius canonicum, quando delictum illud incidenter inventum la-
borat infamia, vel quando est circumstantia, vel unum est indicium alterius.

13 Sextus casus, quando iudex procedit ad denun-
ciacionem publici officialis, id est, fiscalis; tunc enim potest procedere abique infamia. Ita *Sylvester* inquisitio 1. q. 4. di-
cti. 2. & 3. *Tab. ibi*, in *princ.* *Angel.* num. 1. *D. Ant.* 3. p.
tit. 9. cap. 7. q. 3. 3. *Panorm.* c. qualiter, el. 2. de accusat. num. 12. *Greg. Lopez* 1. 2. tit. 17. part. 3. *vers.* *stilo*, & l. 3. *vers.* aff. *com.* *Bartol.* l. congruit, ff. de offe. *peſſid.* numer. 4. *Ant. Gomz.* ubi *supra*, notat. 2. plures referens probat ex l. *guidem*, c. de accusat. ubi habetur, quod ea, que per officiale publicum denunciantur, circa solemnitatem ac-
cusacionis cognoscantur.

14 At dicendum est hoc eis verum, quando denun-
ciat crima notoria, vel famosa: tunc enim ad inqui-
rendum non requiritur alia infamia. Si tamen denun-
ciat crima non publica, & in nullius præ judicium ver-
gentia, tunc non potest fieri inquisitio abique infamia, si-
cut si denunciat per persona privata. Ita *Sotus* ubi *supra*,

Sav. 3. Navar. corol. 62. num. 666. & idem explesse *Sylv. Parn. Tab. Angel. ubi suprà*, potquam enim dicunt posse ad publici officia denunciationem inquiri, subdunt, sed non denunciat nisi notoria.

15 Septimus casus, quando criminis sunt in praejudicium tertiae personae, etiam private, & a fortiori si sunt contra bonum commune; talis enim criminis si sunt in fieri, & damnum pendet in futurum, quomodo cumque cognoscantur, inquirendi sunt, & coercenda. Ratio, quia ius naturae favet innocentem, & petit, ut quovis modo damnum ipsius cognoscatur, caveatur. Item, quia dum iuris dicunt inquisitionem fieri non posse absque infamia, intelligentiam de crimen praterito, quo inquiritur punitionis gratia, fecus si inquiratur ad evitandum futurum damnum. Ita *Sotus ubi suprà*, *cusf. ultimo*, & *infra* *pauta ante solutionem ad primum argum. Innocent.* cap. *lxxii. Heli. de simon.* n. 1. *Nav. cap. 25. num. 26.* & *coroll. 62. num. 663.* Addit tamen *Sotus in fine solutionis ad 2.* non licere inquirere haec delicta solum punitionis gratia, absque infamia.

16 Non idem etiam docere plures Doctores in crimine haeresis, scilicet posse in illo inquisitionem speciales fieri absque infamia, propter indicia, praedictiones, & suspicione verisimiles; cap. *excommunicatum*, & adiudicatus de heret. Ita *Card. Joann. Andr. Fel. Domini. philippus Francis. Baldus. Bart. Alatius*, quos referunt & lequunt *Symanch. lib. in ist. tit. 44. num. 9. Tab. verb. inquisitor. num. 7. Aramil. ibi. num. 9. Sylvestr. inquisitor. 1. q. 8.* Vide causum lequentem.

17 Octavus casus propter atrocitatem criminis, ut in crimen laesae maiestatis, ut si Princeps esset perculsus criminis haeresis, & tunc enim absque infamia, & manefactio indicis posset inquiri quicunque esset suspectus de tali crimen. *Sotus ubi suprà*, *cusf. 6.* & *pater extrax. ad reprimendum. Navar. citans Innocent. Bald. Arethum. corol. 62. num. 666.* & addit id esse verum per illam extravagationem, etiam dannum non pendas in futurum, nec habito refutatio ad futurum. *Anton. Gomez ubi suprà*, *notab. 5.* plures rebentes, & numerat inter ista atrocissima, fallacrum monetae, & Sodomitae. Subdit etiam *Sotus* eadem ratione addi a Iurisperitoribus, idem esse dicendum quando facinus effet admisum contra Episcopum, vel aliam personam huius ordinis, vel quomodo cumque esset crimen atrocissimum. Quod forsan (inquit) verum est, nam cum non sint adeo de jure naturae ad inquisitionem requisita infamia, vel indicia, potest in hoc ad rationabilem causam dispensari.

18 Nonius casus, quando crimen commissum esset in iudicio, vel in judicis consipedi, & afferunt exempla de calumniatore, sed propter teste, de iniquo tutore. *Nav. in novo c. inter verbis. corol. 63. num. 201.* ponit exempla, quando testis inique depositum, aut pars chartis, instrumentis, aut testibus falsis uitetur, aut calumniatur, aut ob pecunias a recta accusatione dicitur. Ita *Bart. lib. 2. §. p. 21. num. 11. ff. ad leg. Jul. de adult. & communis ibi. ut refert. & sequitur Anton. Gomez ubi suprà*, *notab. 4. Navar. corol. 62. num. 681.* & *infra*, dicens contra *Sotum*, ratione esse propter magiam offensionem, contra cuius iudicii peca- cando coram ipso. Unde *num. 682. in 3. manitu* dicit, quod licet nulli esset nocivum crimen, idem esset dicendum.

19 At *Sotus ubi suprà*, *cusf. ultimo* dicit non esse rationem hujus atrocitatem criminis, sed quia illa peccata sunt in damnum tertii. Unde iuxta ipsum, si non essent in damnum tertii, non sufficeret facta esse in iudicis consipedi, & haec sententia est probabilior, quia leges, quae oppositi pro se citant, exemplificant, & loquuntur in criminibus nocivis tertio.

20 Ultimus casus. Potest fieri inquisitione contra servos domus, ut in inventur dominus occulus absque infamia, *i. e. in principio. §. occursum. ff. ad Syllan. & contra nautas navis, quae submersa est. l. quiesc. de nafrag. lib. 11. C. d.* quia hos omnes in hisce casibus habet lex ut suspectos. Ita *Navar. corol. 62. p. 667.*

D U B I U M XX.

An ubi delictum est notorium, peccator vero occultus, ut si inventetur homo mortuus, & ignoretur a quo, possit iudex inquirere quis fecerit.

Ratio dubitandi, quia nulla habetur peccatoris infamia. Duplex est sententia.

Prima afferit non licere etiam in genere inquirere quis fecerit. Ratio, quia canones exigunt, ut peccator sit famatus. Patet cap. *cum oporteat, de accusat.* nisi super predictis famam ipsius (scilicet peccatoris) lesem effe notoriam, &c. & c. *inquisitoris*, *od. tit. dictur nullum esse super crimen*, de quo aliqua non laborat infamia, pugnendum. Item, quia canones illi intendunt confidere famam delinquientis occulti: sed licet crimen sit notorium, dum delinquens manet occulus, est illa fama: ergo. Ita tenet *Cajet. 2. 2. q. 69. art. 2. ver. sed occurrit. Sotus 1. 5.*

Lib. VI. Cap. III. Dub. XXII. XXIII.

juniores exemplum ponunt, ut infamatus, quod est graffator, possit inquiri de homicidio, quia communiter sunt conjuncta. Item monachus infamatus de concubina, potest inquiri de furto, quia ad concubinam opus est pecunia; & monachus non habet unde: quare ex consequenti est diffamus de furto.

Secundo, quando unum crimen est circumstantia alterius, sine qua alterum perfecte cognosci nequit, ut convictus de confundendine cum puerula, iure potest interrogari, an ipsam deflorari; & convictus de furto in Ecclesia iure potest interrogari, an frater regeret. Ita *Sotus. & Na. var.* ut hunc secundum catum, quod scilicet potest inquiri de circumstantia occulitum criminum infamia notatorum, docent etiam *Passorm. c. qualiter. el. 1. de accus. numer. 7. innocent. ibi. num. 3. Perez. lib. 8. tit. 4. fol. 131. pag. 1. Syl. 2. 6. Angel. verb. testis. num. 31. Idem *Palacio*, & nonnulli docti Magistri.*

D U B I U M XXII.

An convictus de uno crimen, possit jure interrogari de sociis occulis, qui nulla labrant infamia.

Tribplex est sententia.

1 Prima tenet, quod si criminis non sint facta in odium particularis aliquis, sed ob commodum, & voluntate operantis, potest iudex interrogare de sociis occulis, quia rite non est persona particularis, ad quam pertinet accidere. Verum quando delicta sunt in odium aliquis persona particularis, ut homicidium, &c. non potest, quia est persona particularis, quae acusatur: & ex hac ratione colligitur, quod in latrociniis, & adulteratione monetarum, quia non sunt in odium aliquis particularis, potest socios occulos iudex interrogare. Ita *Bart. lib. 1. repetit. ff. ad 99. Syl. inquisitor. 1. g. 3. disto. 5. Tabien. ibi. 1. 6. tit. 1. lib. 8. nova recipit. Navar. lib. 2. de refut. cap. 4. a numero 159. & optimè eam probat etiam itando in iure communis, & canonico. Ex hac sententia est probabilior, quia licet attento iure opposita sit prior: at quia haec sententia confundendine generali, que justificante potest abrogare, recepta est, tenenda est: illam etiam tenet *Tabien. verb. accusatio. num. 14.* & nonnulli docti junioris Magistri, qui juniores cum *Sylvestr. verb. cor. 9. 8.* dicunt non teneri testem declarare, nisi reum de quo est infamia, supponit non procedi via accusacionis. Idem *Corduba summa*, *ques. 64.* licet *Navar. suprà*, *num. 168.* sententia est illa, quod hoc est verum tantum, quando est accusator. Quod si dicas evidentiam criminis habere accusatoris, dicens bene *Sotus de fevere. memb. 2. g. 7. paulo ante dubium 2. pos. 3. conclusionem*, id est verum, quando scelus est notoriū, & patrator sceleris, Vide *infra* *dub. 39.**

D U B I U M XXI.

Ut um è contra, quando persona diffamata est convicta de uno crimen, possit interrogari de aliis criminibus occulis, de quibus non est illa infamia.

Duplex est sententia.

Prima tenet posse. Ratio, qui quod non licet inquirere de occulis, non est eo quod crimen occulatum sit, sed en eo quod persona est occulta, & bona fama: ergo quando jam persona diffamata est de uno crimen, licet de aliis occulitum rogare. Ita *Palau. 4. dist. 19. g. 4. Syl. inquisitor. 1. 7. Artic. traxi. maleficius verbis inquisitor. n. 11.* Secunda sententia dicit, id non licet. Ratio, quia iura citata expressè docent, non posse fieri inquisitionem, nisi de illis criminibus, de quibus quis infamatus est. Item, quia sit aliquem de adulterio esse infamatum, qui tamen sit bona fama quadam furtum. Hanc tenet *Sotus lib. de secreto. memb. 2. ques. 6. dub. 5. & lib. 5. de iust. ques. 6. artic. 2. ver. enauctor. Cajet. opus. 17. respom. respom. 5. & 2. 2. 69. ar. 2. in principio. & g. 70. artic. 1. & innuit ibi. D. Th. Navar. c. inter verbis. corol. 51. num. 587. Marg. confess. fol. 171. Navar. lib. 2. de ref. c. 4. a numer. 170. ubi bene notat numer. 171. idem dicendum, licet criminis sine ejusdem speciei, nisi ex infamia credetur frequenter in eodem peccato, ut diffamatus, quod est famulus latro, potest de omnibus furtis rogari. *Adrian. quodlib. 9. 11. 1. ver. isti primis occurunt, in prima diff. Cordub. memb. 2. g. 6. circa concil. 1. dubi. 5. Armill. verb. accusatio. numer. 30. Bern. Diaz. prael. crimin. c. 117. Palacio. verb. iudex. & nonnulli junioris docti.* Et haec sententia est tenenda.*

3 Notant tamen *Navar. & Sotus ubi suprà*, in duplice causa licere interrogare conviculum de uno crimen de alio. Primo, quando unum est sufficiens indicium, vel infamia alterius: ut si quis convincatur de adulterio, & confutandis cum illa conjugata, & potest inventari ne causus vir adulterio in camera eius, potest adulterio interrogari de homicidio, & si quis est conviclus de homicidio, & cadaver inventetur spoliatum, potest interrogari de spolio. Idem *Palacio. Navar.* & nonnulli docti

Sunt tamen hic advertenda quatuor.

4 Primum est, quod quando circumstantia socii occulti est talis, ut sine ipsa nequeat perficie intelligi crimen rei, de qua iure interrogatur, potest iudex rogare locum occulatum. Patet, nam in confessione sacramentali, quando meum peccatum nequit explicari, nisi detecta persona complicis, teneat detegere. Ita *Cajet. ubi suprà*, & concordat cum *ibis*, quod diximus *suprà*, *dub. praecep. in fine*, ex *Soto. Syl.* & aliis, scilicet posse iudicem rogare circumstantiam occulatum, fine quod perficie nequit cognosci peccatum infamia notatum. Subdit tamen *Cajet*, raro hoc acciderit in foro judiciali, nisi per accidentem, scilicet quia probabiliter iudex aliunde dubitat, quod reus fatetur, quod non fecit, ut evadat tormenta: quia tunc ex nominatis complicibus nolle potest, an verum dicat. Sed hoc (inquit) ex parte judicis licet videatur, sed reus, qui fecit se verum dicere, non potest scum detegere.

5 Secundum notabile, licet in casibus dictis licet interrogare de sociis occulis, intelligitur in genere: at in particulari, an Petrus, & Paulus fuerint socii, non potest rogare, nisi hi essent infamia notati. Ita *Navar. corol. 66. num. 835. & in summa. cap. 25. num. 27.*

6 Tertium notabile, diffat hoc inter iudicem rogandum, & reum respondentem, quod ille scipè potest rogare iustit, quia dubitat, an damnum sequatur ex crimen pendeat in futurum: hic vero, qui veritatem novit, & delictum esse omnino emendatum, non potest iuste manifestare locum occulatum. Pater ex his, que dixi ex *Cajet. n. 4. in fine.*

7 Ultimum notabile. Quando crimen est in damnum commune, ut latrociniū, scilicet quia sunt latrones qui animo conipraverunt depravare quocunque possint, tunc confessarius debet admonere reum, ut prodat socios occulatos, & ille tenetur prodere etiam non rogatus a iudice, nisi iam scilicet efficiat prorsus emendatum, vel per correctionem sufficienter emendandum. Ita *Sotus d. concil. 4. Cor. dub. ubi suprà. Navar. corol. 66. numer. 831.* & patet ex nomine *suprà* dicit, ubi de denunciatione. Idem *Navar. cap. 18. num. 57.*

D U B I U M XXIII.

An in peccato contra naturam licet interrogare de socio occulo, ut in sodomia, & cut in viuis quæ sunt contra bonum comune.

3 Tertia sententia docet, regulariter non posse iudicem interrogare reum conviculum de criminis de sociis occulis, quae non est verisimile committit ab ipso sociis: atque ideo si reus est servus, posse indistinctè interrogari de sociis, quia verisimile non est presumendum, aut si quis occulitum delictum committere sine mandato, vel juviname latronum, *l. quicunque. ver. sane. Cod. de servis fugit.* Ita tenet *Anton. Gomez tom. 3. var. refut. c. 11. n. 17.*

4 Tertia sententia docet, regulariter non posse iudicem interrogare reum conviculum de criminis de sociis occulis, quorum nulla est infamia, ut patet ex cap. *cum monasterium, de confess. c. veniens. de refib. c. nemini 15. 2. 3. leg. fin. C. de accusat. 1. repetit. ff. de question.* At posse de talibus sociis rogare iudicem, quando crimen effet in perniciem publicam, ut sunt haeresis, proditio, adulteratio monetarum, latrociniū, vel in damnum aliquis privati, ut furtus tellionum, &c. Et hujusmodi omnia criminia pendent adhuc in futurum, & tunc reum teneri responderem veritatem, & socios, qui non essent omnino emendata, manifestare. Verum si sciret, socios esse omnino emendatos, vel per solam correctionem omnino emendandos, non potest illis, dum occulti sunt, prodeire, juxta superiori etiam in crimen haeresis dicta. Ratio, quia haec omnia criminia tenetur res maniferae ad consulendum damno futuro. Item, quia in istis criminibus, ut *suprà* diximus, non requirit infamia ad inquisitionem. Ita *Cajet. 17. respom. respom. 5. Palau. verb. iudex. Sotus lib. 5. de iust. ques. 6. art. 2. ver. argui ex his. & lib. de secreto. memb. 2. g. 6. dub. ultimo. concil. 4. Corduba. edend. quas. 6. super concil. 1. dubi ultimo. Navar. c. 25. n. 27. & c. 18. num. 39. & cap. inter verbis. corol. 49. n. 584. & corol. 51. num. 588. & corol. 66. n. 628. & 629. Driodo de libert. *Cord. fol. 227. & 228. Josephus Angles floribus 99. theolog. 2. part. mat. de corrept. art. 3. concil. 1. fol. 73.* & haec sententia est fatus probabilis. Unde non sunt dammandi iudices illam sequentes, licet opposita: quae explicatur hic, sit prior.*

5 Sit prima conclusio. Quando focus in hoc crimen est talis, qui uno, vel altero sponte consentientibus hoc crimen admisit, dum est occulus, non potest denunciari iudicis interroganti, nec iudex interrogare: debet tamen, quando corrictio fraternalis non speratur profutura, denunciari. Praetato ut patri, iis tantum caibis, quibus certa criminia privata, & occulta denuncianda sunt. Ratio, quia vero non est crimen contra rem publicam. Item, quia lex hujus regni potest salvari, quod intelligatur esse haeresi simile, quod probationem, scilicet quod possint admitti testes inhabiles, & sufficiat probatio, quae ad haeresem sufficeret, ut ipsa lex se explicat. Item, quia cum sit lex penalis, minor sensus est amplectendus, & cum sit civilis, est regula, & si potest, corrigenda per ius canonicum, quod in inquisitione existit infamia. Ita *Navar. lib. 2. de ref. c. 4. a numer. 173.* Fataetur tam, quod in Sodoma, & nonnulli junioris docti.

3 Secunda conclusio. Si focus criminis plurimos ad hoc vitium sollicitaret, scilicet quocunque magna industria possit, tanquam ex instituto habens hoc vitio alias corrumpere, tunc est revelandus, sicut focus delinqiens contra bonum commune, ut haereseticus, & publicus latro, nisi spes firma est, per secretam monitionem corrigendum. Ratio, quia tunc crimen est contra bonum commune, sicut *suprà* diximus de latrociniō. Et hoc modo sunt salvandi iudices, qui legi civili inquit interrogant, de foio occulito in sodomia, scilicet quando focus crimen penderit in futurum in perniciem aliorum, alias injulfet rogant. Ita nonnulli docti recitentiores.

D U B I U M XXIV.

An judices interrogantes socios criminum peccant: socios (inquam) contra quos non habent probatam infamiam.

* Ceterum opus. 17. respons. 5. afferit non peccare, quia talis interrogatio intelligenda est secundum iuram.

² Nihilominus dicendum est peccare (& Navarr. dicit esse morale) nisi interrogari sint prudentes, qui discernere sciant, quos teneantur secundum jus revelare, aut concedant illis tempus, ut viros doctos consulant, à quibus doceantur, quae respondere debant. Ratio, quia dant causam errandi graviter, & miseri ignorantibus summa maximo scandalo. Ita Navarr. c. 18. num. 57. & c. inter verba, coroll. 49. num. 584. & coroll. 66. num. 832. Sotus membr. 2. q. 6. in fine solutionis, ad 2. & lib. 5. de ref. 9. art. 2. vers. si vero nullum, inquit: Judge interrogans debet admonere testem, ne occulta detegat, & Navarr. lib. 2. de ref. 4. num. 534. & dicit, aliter judicis tenetur refutare damna; & hinc colligitur quare in edictis docet ipsaem Navarr. non peccare judices interrogantes crimina in generali, quia tempus concedunt, ut denunciantores viros peritos consulant, &c.

D U B I U M XXV.

An inquisitio contra Religiosos possit fieri absque infamia.

¹ Nota, quod ad Praelatos religionum pertinet facere circa subditos inquisitiones generales, & spéciales, & reprehensos in edictis potest Praelatus tradere carcerebus, & notatus infamia, vel præsumptibus vehementibus potest torturare, ut veritatem fateantur. Hæc tamen non sunt exercenda circa religiosos, nisi pro crimibus enormibus. Quæ enim sunt in Religiosis omnia peccata mortalia, & comporta veritate potest Praelatus subditos punire, ex c. illi. 6. q. 1. & hæc omnia sunt circa religiosos facienda cum iustitia, & moderatione, ne incurrit excommunicatione lata contra iniicientes manus in monachos. Ita Sylvius, inquisitio 2. dicto 9. D. Ant. 3. p. tit. 9. s. 7. q. 8. Armil. verb. inquisitio, num. 12. & 13.

² Hoc supposito, quidam dicunt posse inquisitionem specialem fieri circa aliquem religiosum abfue infamia, Ita Alsat. c. 1. de eff. ordinarii, numer. 27. Joan. Andr. c. 1. olim, de accusat. probant per e. in singulis, de stat. monach. Sit.

³ Prima conclusio. Ubi agitur de modo religiosi praedictio, & potius de correctione, & emenda, potest inquisitio fieri abfue infamia. Ratio, quia hoc non est ad dammum, & poenam rei, sed ad favorem, & bonum ipsius, & hoc modo intellexit prima tentativa est vera. Ita Perez. lib. 8. ordinarii, tit. 4. fol. 130. pag. 1. Sylv. inquisitio 1. q. 3. dicto 2. Armil. num. 1. Angel. num. 2. Corduba membr. 2. q. 6. dub. ultimo, circa primam conlusionem, Tab. verbo inquisitio, in principio.

⁴ Secunda conclusio. Ubi agitur ad gravem religiosi peccatum, ad depositionem, incarcerationem, & similia, opus est ad specialem inquisitionem præcedere infamiam. Ratio, quia ius commune petit ad inquisitionem præcessisse infamiam, & nullus est textus, qui religiosos excipiatis, nam quem oppositi pro se affuerint, loquitor de generali inquisitione. Ita Perez, Sylvius, Angel. citas Innocent. Antonium, Angel. Aret. Bartol. ubi supra. Idem Aramil. iei. num. 13. Navarr. c. inter verba, coroll. 62. num. 689. & colligitur ex D. Ant. dicto 1. q. 8. ubi dicit, quod dum in monachorum privilegiis continetur, ut potest polita apicibus, & rimulus juris procedatur, intelligitur non quoad substantiam, sed quoad accidentalia. Idem tenet aliqui docti juniores.

⁵ Tertia conclusio. Cæteras solemnitates accidentales (quas infra docebimus) quas quis requirit in inquisitione, non oportet ita ad unguem ferare in Religionibus. Ita Anton. Navarr. Armil. Angel. ubi supra. Unde minus bene Corduba super Sotus q. 6. conclus. 1. dub. ult. dicit post Praelatum Religionis de complicitibus inquirere, nulla præcedente infamia, quando non ad penam proceditur. Sed Navarr. lib. 2. de ref. 1. p. tit. 4. num. 147. ait esse verum hoc tantum quando verisimiliter Religionis dammum, & perditio sequetur ex non denunciando, & non inquiringendo.

⁶ Ultima conclusio. Ad inquiringendum contra Praelatum regularem, non requiriatur tanta infamia, quanta ad procedendum contra Praelatum secularium, quia adversus hunc requiriatur infamia, quæ sine scandalo, & periculo vitari non possit, ut supra dixi: at vero adversus Praelatum regularem sufficit infamia, quæ latè adversus allum privatum. Ita Sylvius, Inquisitio 1. q. 4. dicto 1. & 2. Angel. num. 4.

D U B I U M XXVI.

An sufficiat infamia orta posquam reus in carcerem detrusus est ad inquirendum? & an ex simplici infamie informatione possit judex procedere ad inquirendum, vel sit necessarium, infamiam prius esse juridicè probatam.

¹ Quidam primum responderet talem infamiam non sufficeret. Ratio, quia ex ipsam inclusione in carcere propter tale delictum, generatur talis delicti infamia. Ita Navarr. c. inter verba, coroll. 62. num. 691.

² Quadam secundum nota, quod simplex informatione dicitur affectio alicuius sine juramento, & sine aliqua forma judicis, per quam judex concipit notitiam criminis, vel delinquientis: & hæc informatio, quia non est actus juridicus, potest fieri etiam a personis inhabiliis ad legitimam testem, ut docet gloria in usibus feitorum, l. 1. q. si duo, verbo, reff. 1. & ceteri. Bald. & cæteri Doctores ibi, Lud. Rom. 1. si quis in gravi, q. 1. ff. ad Syllam. Ant. Gomez tom. 3. var. 1. 12. num. 1.

³ Hoc supposito circa dubium quidam dicunt, non sufficeret simplicem infamie informationem, sed oportere, ut fama defateratur ad judicem fidentem pro tribunali, nec valere, si defateratur in secreto. Ita Angel. Aret. 1. si vacante, C. de bon. vacante. Angel. verb. inquisitio, num. 2. Iter 2. lib. 3. ordinari, tit. 4. fol. 130. pag. 2.

⁴ Alii diligunt, dicentes quod dum ordinarius ex merito procedat officio, potest ex simplici infamie informatione procedere: at vero dum procedit ad partis instantiam, vel etiam judex delegatus, oportet ut prius recipiat testes super infamia. Ita Panorm. c. qualiter, et 2. de accusat. num. 14. Tab. verb. inquisitio, in princ. Aramil. num. 1. Navarr. coroll. 62. num. 693. dicunt in utroque casu prius debere recipi testes super infamia. Idem tenet aliqui juniores docti, et quæ verius, sed non est contra secundam tentationem, quia ut judex moveatur ad inquiringendum, fat est hæc simplex formatio facta tibi.

⁵ Alii vero abolute dicunt sufficere simplicem infamie informationem, per quam verè, & certo sciat esse infamiam. Ratio, quia ipsa fama denunciatur ut accusator, & ita non oportet, ut aliquis eam juridice denunciet. Ita Bald. Gald. Ant. Gomez ubi supra, Innoc. cap. in tua, in fine, & ibi Panorm. de sponsal. Sylvius, reprobans primam sententiam, inquisitio 1. q. 8. Navarr. lib. 2. de ref. num. 153. & hæc tentativa est tenenda.

⁶ Nota quod prater dictam differentiam, quam ponit secunda opinio inter inquisitionem factam ex judicis officio, & quando fit ad alicuius instantiam, solent aliae ponit, scilicet quod in hoc casu est, contra quem inquiritur, non est cogendum jurare, ne ex dicto ipsius instrutor promotor inquisitionis, ad quem pertinet probare. Item, quia publicatis attestationibus non recipiuntur alii testes ad vitandum periculum subornationis. At in illo casu reus, contra quem inquiritur, est cogendum jurare, quod respondebit veritatem, & publicatis attestationibus, possunt testes inquire. Ita Panorm. ubi supra, à num. 17. D. Ant. 3. p. tit. 9. q. 7. c. 7. q. 4. At Navarr. coroll. 62. num. 693. cum aliis, quos ipse refert, docet nullum esse differeniam inter has inquisitiones, sed in utroque posse a reo sumi juramentum de calunnia, & in utroque posse reum probare bonam famam, & posse alios inquiri testes.

D U B I U M XXVII.

An in omnibus delictis possit inquisitio fieri, & an berus possit in sua familia inquirere.

¹ Circa primum aliquas conclusiones, quæ probabilius sunt, & in quibus Doctores magis conveniunt videtur. Sit.

² Prima conclusio. Quando agitur de utilitate, & commode privato, nec iure canonico, nec civili potest judex procedere ad inquisitionem ex officio, sed ad instantiam partis. Ratio, quia, quæ in iudicio aguntur, ad partis pollutionem agenda sunt, l. qui semel, ff. de jud. l. ubi quis; demptis tamen alijsibus causis, scilicet quando agitur contra tutorem inspectum, quia tunc ad utilitatem pupilli inquiritur, nulli pollutantur. Item contra publicos vestigialium examinatores, ne vexent tributis. Item an hic, vel ille sit idoneus tutoris in officium, ut proveatur, ita quædam gloria, quam refert, & sequitur Sylv. inquisitio 2. q. 2. Navarr. c. inter verba, coroll. 62. num. 655. D. Ant. 3. p. tit. 9. c. 7. q. 2. excipit etiam Navarr. ibi cum aliis, quos ipse refert, cum inquiritur in causa pia, vel miserabilium personarum privorum. Ita Sylvius, Inquisitio 1. q. 4. dicto 1. & 2. Angel. num. 4.

³ Secun-

Lib. VI. Cap. I. Dub. XXVII. XVIII. Ec.

D U B I U M XXIX.

An quotiescumque reus interrogatur à judge juridicè de proprio delicto, teneatur reus proprium delictum faceri.

² Secunda conclusio. Si inquisitio fiat ad publicam utilitatem, gunc de jure civili fieri potest in causis civilibus, si sunt causæ civiles nummulariæ utilitatibus reipublicæ concerentes, & in causis criminalibus, quando delicta sunt atrocias, quibus multum expedit purgari rem publicam. Item quando committrit crimen coram judge. Item quando publicus officialis denunciat. Ita D. Ant. Sylv. & quo ipsi referunt.

³ Tertia conclusio. Jure canonico propter utilitatem publicam, potest in omni delicto inquiri quædam infamia precedent, quia iure canonico inquisitio est medium ordinarium, c. cum delicti, vel excommunicati. Ita Sylvius. D. Ant. ibi, & hoc modo fortè intelligentur quidam, scilicet Ant. Gomez tom. 3. var. c. 1. num. 49. notab. 9. & Navarr. c. inter verba, coroll. 62. num. 665. dicentes absolute, polle de omni delicto infamia utotio inquiri. Conclusionem positam docet etiam Panorm. c. inquisitio, de accusat. n. 2.

⁴ Quarta conclusio. Inquisitio generalis nequit fieri à jure dicibus facultariis in hoc regno ab lege Regis commissione. Ita diposit. 1. tit. 1. lib. 8. ordinari, & docet. Perez super eadem 1. & Gregor. Lopez. l. 2. tit. 17. p. 3. dicens id est intelligentia de generali inquisitione super flatu aliquis personæ. Si enim generalis esset quodam perfidas, sed specialis inquisitio, si quodam delicta, potest fieri per judicem abfue Regis mandato, quia non est propriæ generalis, sed specialis inquisitio.

⁵ Ultima conclusio. Si paterfamilias jamratum famulos cogat, ut denunciant eum, qui bona aliqua furatus est, si ille sit rigidus, & probabilitate credatur rationis normam exciliens, non tenetur famuli etiam jurati denunciare; si vero mitis sit, & rationi conformiter processus credatur, tunc si res sublata erat sub famili custodia, sic posset al portante insequi, ita & potest denunciare. Si vero non erat sub eius custodia, tenetur dicere, si potest probare, quod ille non poscit, non potest denunciare nisi ut patri, & ei cui potest prodesse, & non obesse, & si alio modo jure curando se adfrinxerit, juramentum fuit illicitem, & sic non obligat. Hoc Durand. quem referunt, & sequuntur Sylvius, verbis familiae 9. q. Aramil. ibi, num. 7. Angel. num. 8. Tab. num. 4. Navarr. c. inter verba, coroll. 65. num. 783. limitans haec, quando non spes est de correctione per secretam motionem; si enim est illa spes probabilis, non deberet denunciare. Et quod posse tunc juramentum petere a famulis, ut dicant verum, in causa, in quo tenetur revelare, docent Navarr. c. 18. n. 21. Ludov. Lopez 1. p. inst. c. 41. in fine, & supponunt Summiste citati.

D U B I U M XXVIII.

An aliquo casu teneatur reus se prodere ad mandata, vel edita generalia judicis.

¹ Hucusque actum est, quando judex potest inquirere: deinceps dicendum est, quando reus, vel testes inveniuntur respondere, & quæ diversa est de his ratio, id est forsan de his agendum est.

² Circa hoc dubium varia sunt sententiae.

³ Prima tenet, dicitur utrumque teneri reum ad fatendum crimen, licet ei intimer judge est probatam infamiam, quando judge ad alterius instantiam procedit postnam corporalem infamiam: sicut quando procedit ex officio. Ita Navarr. coroll. 64. n. 732. 743. & 764. immo quædies in criminalibus pœna capitii, vel membris, vel gravis de inquisitio est infligenda, confit Navarr. lib. 2. de ref. c. 4. numer. 142. esse probable non teneri fieri, & latebri Salzado addit. ad c. 116. præf. crimi. Bern. Diaz, tenet etiam Manuel Rodriguez, 2. tom. fummi, in tract. quædam in fine de ordin. judiciali, c. 10. n. 1.

⁴ Sit tamen conclusio contra has sententias: Quædiescumque judge juridicè interrogat reum de proprio delicto, tenetur reus fieri veritatem. Probatur, qui inter testes juriſdictio potissimum est obedientia, qui teneat quæ pars majoribus, dum iusta precipiuntur: ergo implicat jurem juridicem interrogare reum, & hanc non teneri parere, & fieri. Secundo patet, qui bellum non potest esse iustum ex utraque parte, nisi forsan ex ignorantia, qui alter putaret alterum non rite procedere: ergo si subditus confit jurem legem, ut si libellus facilius appearat in publico, &c. teneri reum occultum se prodere ad edicta. Ratio, quia jam peccatum est publicum. Item, quia Praelatus tenetur satisfacere ius, qui ex tali facto scandalum amplectetur, quod prædicta nequit, nisi reum. Ita teneat D. Thib. 2. 2. q. 69. artic. 1. Aragon. ibi. Henr. Gaud. quædib. 1. quæf. 33. Palacio verb. iudex, Perez ib. 8. ordinari, tit. 4. fol. 130. pag. 1. Simanc. lib. Insit. tit. 29. num. 44. Anton. Gomez tom. 3. var. cap. 12. num. 5. Gregor. Lopez. lib. 4. ver. iuram. tit. 29. part. 7. Archid. q. itan. quod dictatur 22. q. 2. & cap. ex panitentia, 50. diff. super gloria concedit Panorm. cap. 1. de testibus cogend. num. 2. q. 3. Bernard. Diaz præf. crim. cap. 1. num. 18. Corduba lib. 1. quæf. 43. dub. 3. lib. de fœt. memb. 2. q. 7. circa primam concilacionem, & in summa, quæ ipso probat, 64. punct. 2. & 9. 65. Sotus lib. de secreto, membr. 2. q. 7. c. 1. D. Anton. 3. p. tit. 9. cap. 7. q. 5. Fab. lib. 4. diff. 19. q. 4. Tabern. verb. Accusatio, num. 11. Aramil. num. 22. Navarr. summa Latina, & Hispana, cap. 25. num. 36. addens, licet more ob crimen dannandus sit: & specialiter priores sententias citatas reprobat. Cord. Greg. Lopez. & Anton. & Gomez ibi, Cœsar. lib. præf. qq. cap. 18. num. 7. Philiparus de officiis, fæcral. tom. 1. p. 2. lib. 4. & 25. q. 6. q. 1. p. 2. Toleto lib. 5. summe, cap. 58. Grajeda, q. 4. decif. lib. 3. cap. 7. num. 16. Salom. 2. 2. q. 69. artic. 3. controver. 10. Petrus de Ledesma 2. tom. summe, tract. 8. cap. 14. posse secundam concilacionem, dub. 1. Lucas de Penna lib. 2. eccl. 2. ver. 1. an peccat reus, C. de incisil. lib. 10. Quod peccatum mortaliiter juridicè rogatus negans veritatem, tener Evarardus loco à vi, energiæ, seu efficacia juramenti, num. 62. in fine, Sayrus in clavis regia, lib. 12. cap. 16. n. Bannier 2. 2. q. 69. art. 1. Gabriel 4. diff. 15. q. 6. art. 2. emol. 6.

⁵ Secunda conclusio. Quando judge non rogat juridicè, non tenetur reus respondere: patet, quia tunc inquit precipit, idem Doctores. Ex his conclusionibus inferuntur aliqua.

⁶ Primo sequitur, quod si reus aliquo privilegio efficit exceptus à iudice, non tenetur respondere, ut si clericus a laico. Ita Sotus memb. 2. q. 7. ver. 1. art. 1. Navarr. cap. inter